

Nieuwsbrief 107 - 11 oktober 2012

1. [Orgaandonatie na euthanasie is mogelijk in België](#) - actueel / verslag
2. [Gespreksavond met Jean-Jacques Cassiman](#) - activiteit
3. [De veiligheid van \(donor\)sperma](#) - opinie
4. [Nobelprijs Geneeskunde gaat naar stamcelonderzoekers](#) - actueel
5. [Geslaagde baarmoedertransplantaties van moeder naar dochter](#) - actueel
6. [Agenda](#)

1. Orgaandonatie na euthanasie is mogelijk in België

In België stonden al negen patiënten hun organen af na euthanasie. De mogelijkheid om euthanasie en orgaandonatie te combineren is echter nog weinig bekend. Het roept ook vele vragen op. Daarom organiseerden De Maakbare Mens vzw, LEIF, de Belgische Transplantatievereniging en Vonkel op 29/09/2012 een symposium over euthanasie en orgaandonatie. Dankzij de brede belangstelling en de media-aandacht voor dit onderwerp staan we weeral een stap verder.

[>> Kort verslag van het symposium](#)

[>> Enkele mediabijdragen](#)

2. Gespreksavond met Jean-Jacques Cassiman

“De genetische revolutie: over DNA, erfelijkheid en genetisch onderzoek”

Gespreksavond met prof. dr. em. Jean-Jacques Cassiman

De mogelijkheden en toepassingen van genetica zijn de laatste decennia enorm toegenomen. Genetici ontwikkelden genetische tests om ziekten op te sporen, DNA-tests die worden gebruikt in het gerechtelijk onderzoek, vernuftige technieken die helpen bij historisch onderzoek, enzovoort. Bovendien opent de genetica nieuwe paden om erfelijke aandoeningen te behandelen. Gentherapie, stamceltherapie, genetisch klonen: het barst van de beloften.

Deze gespreksavond is een aanrader voor wie de toepassingen van genetica graag eens op een rijtje ziet en een antwoord wil op de ethische vragen hierbij.

Donderdag 25 oktober 2012 van 20 u. tot 22 u.

Kasteel van Schoten, Kasteeldreef 61, 2900 Schoten

Toegang: 4 euro (3 euro leden HVV en De Maakbare Mens vzw)

Reservaties: tel. 03/658 46 49 of hvschoten@hotmail.com

[>> Smaakmaker: Jean-Jacques Cassiman in Reyers Laat](#)

3. De veiligheid van (donor)sperma

Een Deense spermadonor gaf een zeldzame erfelijke aandoening door aan minstens vijf donorkinderen. Ondanks alle onderzoeken en screening is het niet uit te sluiten dat er via donorsperma een aandoening wordt doorgegeven. Dat bevestigt ook prof. Herman Tournaye, diensthoofd van het centrum voor reproductieve geneeskunde in Brussel. Er bestaan zo veel erfelijke aandoeningen waardoor het praktisch en financieel onmogelijk is om donorsperma op alles te screenen. Het risico dat een ziekte wordt overgedragen, kan overigens bij geen enkele vorm van donatie worden uitgesloten. Wel kunnen de nodige veiligheidscriteria worden ingebouwd om dit soort voorvallen te vermijden.

In België hebben de wetgever en de fertiliteitscentra dat ook gedaan. De kandidaat-donor ondergaat een medisch onderzoek en wordt gecontroleerd op seksueel overdraagbare aandoeningen voordat hij mag doneren. Daarnaast wordt het sperma getest op kwaliteit en onderzocht op een aantal veelvoorkomende erfelijke ziekten. Dankzij deze procedure is de kans op een aantal aandoeningen bij kinderen verwekt met donorsperma zelfs kleiner dan bij een spontane zwangerschap. Wie beroep doet op een spermadonor om een gekoesterde kindwens te vervullen wil vanzelfsprekend, net als andere koppels, een gezond kind. Maar net als bij koppels die zonder medische hulp zwanger worden, is er voor koppels die beroep doen op een donor geen garantie.

Het aantal vrouwen dat met zaad van een donor mag worden bevrucht is in ons land beperkt tot zes. In Denemarken ligt die grens hoger. Naar aanleiding van dit voorval wil men de grens ook in Denemarken verlagen. Dat landen deze grenzen moeten invoeren onderstreept de nood aan meer donoren, ook in eigen land. Hoe meer donoren er zijn, hoe kleiner de noodzaak om meerdere vrouwen te bevruchten met het zaad van dezelfde donor.

Liesbet Lauwereys en Marjan Joris, educatieve medewerkers De Maakbare Mens vzw, 26/9/2012

4. Nobelprijs Geneeskunde gaat naar stamcelonderzoekers

De Nobelprijs voor Geneeskunde gaat dit jaar naar de Japanner Shinya Yamanaka en de Brit John Gurdon voor hun onderzoek naar stamcellen. Stamcellen zijn lichaamscellen die kunnen uitgroeien tot om het even welk soort gespecialiseerde cel, zoals spiercellen, zenuwcellen, levercellen, enzovoort.

Gurdon ontdekte in 1962 dat de specialisatie van een cel omkeerbaar is. Door de celkern te vervangen kon hij een cel in een andere richting laten ontwikkelen. Door zijn bevindingen zijn wetenschappers er jaren later in geslaagd om een volwassen dier te klonen. Op 5 juli 1996 werd schaap Dolly geboren.

Yamanaka ontdekte in 2006 dat volgroeide cellen, bijvoorbeeld huidcellen, teruggedraaid kunnen worden tot stamcellen. Onlangs nog meldden Japanse wetenschappers dat zij, dankzij de inzichten van Yamanaka, erin slaagden om huidcellen van muizen te veranderen in eicellen. Uit deze eicellen werden effectief kleine muizen geboren.

Deze ontdekkingen hebben volgens het Nobelcomité geleid tot revolutionaire nieuwe inzichten in hoe cellen en organismes zich ontwikkelen. "Wij begrijpen nu dat de volgroeide cel niet voor altijd in zijn gespecialiseerde staat hoeft te blijven", schrijft het Nobelcomité. "Door het herprogrammeren van menselijke cellen hebben wetenschappers nieuwe mogelijkheden geschapen om ziektes te bestuderen en methodes te ontwikkelen voor diagnose en therapie."

De prijs wordt uitgereikt in Stockholm op 10 december, de sterfdag van Alfred Nobel.

[>> Reactie op Radio 1 van Cathérine Verfaillie, top-stamcelonderzoekster](#)

Bronnen:

"Nobelprijs Geneeskunde naar Japanse en Britse stamcelbiologen", De Morgen, 8/10/2012

"Nobelprijs Geneeskunde naar Brit en Japanner", De Standaard, 8/10/2012, bron APNED

5. Geslaagde baarmoedertransplantaties van moeder naar dochter

In Zweden zijn artsen erin geslaagd om twee keer een baarmoeder te transplanteren. Twee dochters kregen de baarmoeder van hun moeders. De ene patiënte werd geboren zonder baarmoeder, de andere verloor haar baarmoeder door baarmoederhalskanker.

Of de transplantatie echt succesvol is weet het artsenteam pas over enkele jaren. Ze denken echter dat er een goede kans is dat beide vrouwen kinderen zullen krijgen. Voor de transplantaties kregen ze allebei vruchtbaarheidsbehandelingen en werden embryo's ingevroren.

'Dit is een uitkomst voor vrouwen die geboren zijn zonder baarmoeder, of met een misvormde baarmoeder', zegt gynaecologe Marleen Temmerman, diensthoofd van de vrouwenkliniek van het UZ Gent. 'De kans op slagen is groter omdat het genetisch materiaal van moeder en dochter meer op elkaar lijkt. Het risico op afstoting is dus kleiner.'

Bron: "Primeur: dochters krijgen baarmoeder van moeders", De Standaard, 19/09/2012

6. Agenda

De komende weken staan volgende activiteiten op de agenda:

- **Voordracht "Verlenging van de levensduur"**
Zaterdag 20 oktober 2012, 20 u.

Een voordracht over de maatschappelijke en individuele consequenties van het verlengen van de levensduur.

Locatie : Cellebroedersstraat 13-15 3500 Hasselt

Contact : info@vormingpluslimburg.be

Standaardtarief 9 euro, minimumtarief 5 euro

- **Gespreksavond met prof. dr. Jean-Jacques Cassiman**

Donderdag 25 oktober 2012, 20 u.

“De genetische revolutie: over DNA, erfelijkheid en genetisch onderzoek”
Gespreksavond met prof. dr. Jean-Jacques Cassiman

Locatie : Kasteel van Schoten (Kasteeldreef 61, 2900 Schoten)

Contact : info@demaakbaremens.org of hvschoten@hotmail.com

Een samenwerking van De Maakbare Mens vzw en HVV Schoten

Toegang: 4 euro (3 euro leden HVV en De Maakbare Mens)

Reservaties: tel. 03/658 46 49 of hvschoten@hotmail.com

- **Gespreksavond "De postmens: droom of nachtmerrie"**

Donderdag 8 november 2012, 20 u.

Filmmaker Frank Theys en filosoof Willem Elias in gesprek met elkaar over kunst, technologie en de toekomst van de mens

Locatie : Zebrastraat, Gent

Graag vooraf inschrijven via info@breinwijzer.be

- **Congres "Iedereen ziek"**

Zaterdag 10 november 2012, 10 u. 30 - 16 u. 30

"Iedereen ziek? Medicalisering als filosofisch probleem", het jaarcongres van de Vereniging voor Filosofie en Geneeskunde 2012.

Leiden Universitair Medisch Centrum

Aanmelding vóór 25 oktober naar m.vanzwol@vumc.nl of via

<http://www.filosofieengeneeskunde.nl>.

Leden gratis, niet-leden € 60 (studenten en aio's € 20). Inclusief koffie/thee en lunch. Ná 25 oktober € 10,- extra. Aanmelding inclusief lidmaatschap VFG tot eind 2013: € 90,- euro (studenten en aio's € 40,-).

- **Studiedag "Demografie en humanistische waarden"**

Zaterdag 17 november 2012, 14 u.

Studiedag over de problemen omtrent de bevolkingstoename. Sprekers: Johan Braeckman, Etienne Vermeersch, Luc Bonneux, Dirk Van Braeckel en Robert Cliquet.

Locatie : Universiteit Gent, Blandijnberg 2, auditorium C.

Contact : aeneas.de.baets@demaakbaremens.org

Gratis inkom, iedereen welkom.

Meer weten over de activiteiten? [Raadpleeg onze kalender online.](#)

Ylgg#n#n

Uhj lwuhq#p #h#)lq#
z d#h#yuhghg#n#
yqghq: